

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhân** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat Eren

Diyarbakır Milletvekili

Türkiye'de engelli bireyler, Anayasa'nın eşitlik ilkesine ve Sosyal Güvenlik Kurumu mevzuatına göre yaş şartı olmaksızın belirli prim ve sigortalılık süresini tamamladıklarında emekliliğe hak kazanabilmektedir. Ancak uygulamada doğuştan engelli vatandaşların emeklilik başvurularının, engel oranına rağmen "çalışma gücü kaybı yoktur" gibi soyut, belirsiz ve hukuki dayanağı olmayan ifadelerle reddedildiği görülmektedir.

Özellikle 2008 öncesi sigorta girişi olan engelliler, mevzuattaki geçiş hükümlerinden yararlanabilecekleri halde SGK'nın farklı yorumları nedeniyle mağdur edilmektedir. Sonradan engelli olan bireylere emeklilik işlemleri uygulanırken doğuştan engelli bireylerin başvurularının reddedilmesi, eşitlik ve ayrımcılık yasağına aykırıdır. Engellilik, yalnızca vücut fonksiyonlarının kaybı değil; toplumsal yaşamda, istihdamda ve uzun vadeli sağlık koşullarında sürekli bir dezavantaj halidir. Bu dezavantajı görmezden gelen idari uygulamalar, engellilerin sosyal güvenlik hakkını fiilen ortadan kaldırmaktadır.

Bu kapsamda Denizli'de yaşayan doğuştan engelli yurttaş Ahmet Abay; %56 engellilik oranına ilişkin raporunu sunmasına rağmen, 13.02.2025 tarihli başvurusu "çalışma gücü kaybı yoktur" gerekçesiyle reddedilmiştir. Aynı kurumun EYT kapsamında yüzbinlerce kişinin işlemini hızla sonuçlandırması, ancak engelli bireylerin haklarını geri plana itmesi; mevzuatın uygulanmasında çifte standart olduğunu göstermektedir. Bu durum, on binlerce doğuştan engelli yurttaş için süreçsel değil, yapısal bir sorun oluşturmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- Doğuştan engelli bireylerin erken emeklilik hakkı ile sonradan engelli olan bireylerin hakları arasında farklı uygulamaya neden olan idari gerekçe nedir?
- 2- %40 ve üzeri engel oranına sahip bireylerin "çalışma gücü kaybı yoktur" gibi soyut ifadelerle reddedilmesi hangi mevzuat hükmüne dayanmaktadır?
- 3- 2008 öncesi sigorta girişi olan engellilerin emeklilik başvurularının reddedildiği kaç dosya bulunmaktadır? Bu dosyalar hangi gerekçelerle reddedilmiştir?

- 4- Doğuştan engelli bireylerin sosyal güvenlik haklarının geri kazanımı için mevzuatta yeni bir düzenleme çalışması yapılmakta mıdır?
- 5- Engellilik raporu olan bireylerin SGK başvuru süreçlerinde, bağımsız sağlık kurulu değerlendirmesi zorunlu hale getirilecek midir?
- 6- SGK personelinin keyfi ve soyut gerekçelerle yaptığı ret kararlarına karşı idari denetim ve disiplin mekanizması bulunmakta mıdır?